

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 4 gusht 2015
Nr. ref.: AGJ 820/15

AKTGJYKIM

në

Rastin nr. KI144/14 dhe nr. KI156/14

Parashtrues

Vilijamin Hajduković dhe Stanka Tus

Vlerësim i kushtetutshmërisë së mospërmbarimit të dy vendimeve të Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore, përkatësisht Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007, të 19 janarit 2007, dhe Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare, dhe
Bekim Sejdiu, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesat janë parashtruar nga z. Vilijamin Hajduković, me vendbanim në Beograd, Republika e Serbisë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i parë i kërkesës) dhe znj. Stanka Tus, me vendbanim në Novi Sad, Republika e Serbisë (në tekstin e mëtejme: parashtruesja e dytë e kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Të dy parashtruesit e kërkesës kontestojnë mospërmbarimin e vendimeve të Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore (në tekstin e mëtejshëm: KKPB). Parashtruesi i parë e konteston mospërmbarimin e Vendimit HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007. Parashtruesi i dytë e konteston Vendimin HPCC/REC/81-2006, të 11 dhjetorit 2006.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së këtyre kërkesave është vlerësimi i kushtetutshmërisë, në lidhje me mospërmbarimin e dy vendimeve të KKPB-së, Vendimit HPCC/REC/91/2007, të 19 janarit 2007, dhe Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006.
4. Të dy parashtruesit e kërkesës pretendojnë se atyre, si pasojë e mospërmbarimit të vendimeve të lartpërmendura, u janë shkelur të drejtat kushtetuese të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 46 [Mbrojtja e Pronës], nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut], nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave], si dhe me nenet relevante të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ) neni 6 paragrafi 1 [E drejta për një proces të rregullt], neni 13 [E drejta për zgjidhje efektive], neni 14 [Ndalimi i diskriminimit], neni 1 i Protokollit 1 [Mbrojtja e pronës] të KEDNJ-së.

Baza juridike

5. Neni 113.7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta), neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejshëm: Ligji) dhe rregullat 37 (1) dhe 56 (1) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 24 shtator 2014, parashtruesi i parë dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
7. Më 7 tetor 2014, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR. KI144/14, caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR. KI144/14, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Almiro Rodrigues (anëtar) dhe Enver Hasani (anëtar).
8. Më 10 tetor 2014, parashtruesja e dytë dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
9. Më 23 tetor 2014, Kryetari, në pajtim me rregullin 37 (1) të Rregullores së punës urdhëroi që kërkesa e parashtrueses së dytë, e cila është regjistruar me

nr. KI156/14, të bashkohet me kërkesën e parashtruesit të parë, të regjistruar me nr. KI144/14.

10. Më 1 dhjetor 2014, Gjykata i njoftoi parashtruesit e kërkesës dhe Agjencinë Kosovare të Pronës (në tekstin e mëtejme: AKP-ja), e cila është pasardhëse juridike e Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore (në tekstin e mëtejme: DÇPB), për regjistrimin dhe bashkimin e kërkesave.
11. Më 26 qershor 2015, Kryetarja me Vendimin nr. KSH. KI144/14 & KI156/14 caktoi gjyqtaren Arta Rama-Hajrizi anëtare të Kolegjit shqyrtues në vend të gjyqtarit Enver Hasani, mandati i të cilit si gjyqtar i Gjykatës Kushtetuese ka përfunduar më 26 qershor 2015.
12. Më 3 korrik 2015, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve në lidhje me kërkesën e parashtruesit të parë

13. Në vitin 1992, parashtruesit të parë i është dhënë e drejta e banimit të banesës në pronësi shoqërore, e cila gjendet në adresën Fidanishte, rr. Petra Prlje G 2/5, në Komunën e Pejës. Pas kësaj, në fund të vitit 1992, parashtruesi i parë lidhi kontratë për blerjen e banesës nga Ndërmarrja Shoqërore (NSH) "Boris Kidrič". Parashtruesi i parë e vërtetoi blerjen në Gjykatën Komunale në Pejë, më 29 dhjetor 1992, me numër rendor 8535/92.
14. Pas luftës në vitin 1999, parashtruesi i parë u largua nga Kosova dhe mori qëndrim të përkohshëm në Beograd. Banesa e tij në Pejë më pas ishte zënë nga një palë e tretë, B. B.
15. Më 8 shkurt 2002, parashtruesi parashtrroi kërkesë [DS304087] në DÇPB, me të cilën kërkoi vërtetimin e të drejtës mbi banesën e cila ishte në posedim të tij deri në vitin 1999.
16. Në një datë të pacaktuar, pala e tretë B. B. parashtrroi kërkesë [DS501273] në DÇPB, në të cilën, gjithashtu, kërkoi vërtetimin e të drejtës mbi banesën e njëjtë, të përmendur më lart.
17. DÇPB-ja i drejtoi të dy kërkesat te Komisioni për Kërkesa Pronësore dhe Banesore (KKPB).
18. Më 18 qershor 2005, KKPB -ja nxori Vendimin kolektiv HPCC/D/197-2005 -A & C, i cili përfshinte të dy kërkesat e lartpërmendura [DS3014087 dhe DS501273].
19. Në vendimin e tij, KKPB -ja, ia ka njohur parashtruesit të kërkesës DS501273 (gjegj. palës së tretë B. B.) të drejtën e posedimit të banesës, me të cilin ai i fitoi të gjitha të drejtat si parashtrues i kërkesës së kategorisë A, sipas nenit 4.2 të REG/UNMIK/2000/60.

20. Me vendimin e njëjtë, parashtruesi i kërkesës në kërkesën DS304087 (gjegj. parashtruesi i parë) është privuar nga e drejta e posedimit të banesës së kontestuar, dhe në pajtim me këtë, atij i është njohur e drejta e kompensimit, si parashtrues i kërkesës së kategorisë C, sipas nenit 4.2 të REG/UNMIK/2000/60.
21. Më 10 tetor 2005, parashtruesi i parë dorëzoi kërkesën për rishqyrtimin e Vendimit HPCC/D/197/2005/A&C, të 18 qershorit 2005. Kjo kërkesë ishte refuzuar nga KKPB -ja, më 19 janar 2007, me vendimin HPCC/REC/91/2007.
22. Më 23 prill 2007, parashtruesi i parë sërish iu drejtua KKPB-së, duke kërkuar anulimin e vendimit HPCC/REC/91/2007, të 19 janarit 2007. Parashtruesi i parë pretendoi se ky vendim ishte vendim kolektiv në lidhje me një numër të kërkesave për rishqyrtim, por se, kërkesë e tij për rishqyrtim nuk ishte përfshirë.
23. Më 8 qershor 2007, KKPB-ja e informoi parashtruesin e parë se kërkesa për rishqyrtim tashmë ishte vendosur dhe kërkesa e tij shtesë ishte refuzuar. KKPB -ja theksoi se *“sipas nenit 14.1 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60, çdo palë në kërkesë ka të drejtë ta paraqesë ankesën për rishqyrtimin e vendimit, ju i keni shteruar të gjitha mjetet juridike, dhe nuk mund të procedohen kërkesa shtesë”*.
24. Më 12 janar 2012, parashtruesi i parë i kërkesës i dërgoi një letër AKP-së duke kërkuar përmbarimin e Vendimit të KKPB -së, HPCC /D/197/2005 /A&C, të 18 qershorit 2005, me të cilin ai ishte njohur si parashtrues i kategorisë C, dhe iu pranua e drejta për kompensim, në bazë të nenit 4 të REG/UNMIK/2000/60.
25. Më 7 mars 2012, AKP-ja u përgjigj në kërkesën e parashtruesit të parë. AKP-ja theksoi *inter alia*, se:

“Agjencia Kosovare e Pronës (Agjencia), e cila ka trashëguar një pjesë të përgjegjësisë nga Drejtorati i mëhershëm për Çështje Pronësore Banesore (Drejtorati), dëshiron të ju informon se e kemi pranuar letrën tuaj [...], me të cilën kërkon kompensimin e vlerës së banesës në lidhje me kërkesën lidhur me pronën e cila gjendet në Pejë, rruga “Fidanishte” G-2, kati 1, banesa nr. 5.

Siç tashmë e dini, Drejtorati ka pranuar dy kërkesa në lidhje me pronën e lartpërmendur, siç janë: kërkesa e kategorisë C, DS304087 të cilën e keni dorëzuar ju dhe kërkesa e kategorisë A, DS501273 të cilën e ka dorëzuar z. B. B.

Komisioni për kërkesa pronësore dhe banesore (KKPB) mori vendimin nr. HPCC/D/197/2005/A&C të 18 qershorit 2005 me të cilin parashtruesit të kërkesës të kategorisë A ia ka njohur e drejta mbi pronën me pagesën e shumës të paraparë me nenin 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60. Nëse parashtruesi i kërkesës të kategorisë A e shfrytëzon këtë të drejtë ju do të merrni kompensim adekuat si parashtruesi i kërkesës të kategorisë C në pajtim me dispozitat e nenit 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60.

[...]

Agjencia Kosovare e Pronës ka aprovuar kriteret dhe procedurën e kompensimit si dhe ka bërë përpjekje për të siguruar fondet adekuate për zbatimin e dispozitave të nenit 4 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60 dhe vendimeve të Komisionit lidhur me këtë lloj të kërkesës, por deri më tani nuk kanë arritur të sigurojnë fondet e nevojshme. Agjencia do të vazhdojë të këmbëngulë për sigurimin e fondeve të nevojshme për zbatimin e programit të kompensimit. Sa më shpejt që kjo të arrihet, Agjencia do të ju kontaktoj në lidhje me zbatimin e vendimit të Komisionit”.

Përmbledhja e fakteve në lidhje me kërkesën e parashtrueses së dytë

26. Më 6 nëntor 2012, me vdekjen e burrit të saj, znj. Stanka Tus, u bë e veja e Nikola Tus, e referuar në të gjitha dokumentet ligjore në lidhje me këtë kërkesë. Për qëllime të kësaj kërkesë, ajo do të referohet si parashtruesja e dytë.
27. Duke filluar nga 1 prilli 1968, parashtrueses së dytë i ishte ndarë e drejta e banimit në një banesë në pronësi shoqërore që gjendet në rrugën Muharrem Bekteshi, nr. 4, hyrja II, në Pejë.
28. Parashtruesja e dytë kishte banuar në këtë banesë deri më 23 mars 1991, kur ajo si duket ishte dëbuar dhe banesa e saj ishte zënë nga një palë e tretë, S.D. Parashtruesja e dytë pretendon se ajo ndërmori procedura të ndryshme ligjore në mënyrë që të kthejë të drejtat e saj të banimit, deri në qershor të vitit 1999, kur ajo u detyrua të largohej nga Kosova.
29. Pala e tretë, S. D., me sa duket kishte blerë banesën në një periudhë të papërcaktuar ndërmjet vitit 1991 dhe 1999 sipas Ligjit për banim. Për më tepër, në një kohë të papërcaktuar pas vitit 2000, S.D. pretendohet se ia kishte shitur banesën një pale tjetër, A.G.
30. Një kohë pas vitit 2000, parashtruesja e dytë e kërkesës parashtrroi kërkesë në DÇPB, duke kërkuar konfirmimin e të drejtave të saj për ta shfrytëzuar banesën. Kërkesa e saj ishte regjistruar nën numrin DS603997.
31. Më 31 mars 2006, KKPБ nxori Vendimin (HPCC/D/252/2006/A&C), me të cilin ishte vërtetuar se parashtruesja e dytë është bartëse e ligjshme e të drejtës së shfrytëzimit të banesës. Rrjedhimisht, parashtrueses së dytë i është njohur e drejta e parashtruesit të kërkesës së kategorisë A.
32. Pala e tretë (S.D.) i cili kishte zënë banesën që nga viti 1991, ishte regjistruar në DÇPB nën numrin DS500011. Kjo palë ishte referuar nga KKPБ-ja si “pronari i parë”, dhe i ish-in njohur të drejtat e parashtruesit të kategorisë C. Lidhur me shitjen e pretenduar të banesës nga ana e këtij “pronari të parë”, KKPБ -ja theksoi në paragrafët 12 dhe 13 të Vendimit se:

“12. Siç është treguar më lart, neni 4 i REG/UNMIK/2000/60 nuk është i aplikueshëm atje ku ka ekzistuar një shitje e mëtejshme e vlefshme nga ana e pronarit të parë pronarit të mëtejshëm. Kjo, megjithatë, është një shembull i përjashtimit. Në kuptim të nenit 5.1 dhe 5.2 të

REG/UNMIK/2000/60, pronari i parë e ka të ndaluar shitjen e banesës së tij deri në skadimin e afatit për parashtrimin e kërkesës të caktuar në nenin 3.2 ose deri në zgjidhjen e ndonjë kërkesë sipas REG/UNMIK/2000/60 e cila ka të bëjë me atë banesë, cilado që të jetë e fundit. Neni 5.2 urdhëron në mënyrë eksplicite:

“Çdo kontratë për shitje, këmbim ose dhurim, e bërë në kundërshtim me këtë nen, është e pavlefshme dhe nuk ka forcë ligjore”. 13.

Në kërkesat [...] DS6033997, “pronari i parë” ka pretenduar se ai ia kishte shitur pronën pronarit të mëtejme. Shitja ka ndodhur pas hyrjes në fuqi të REG/UNMIK/2000/60 dhe para zgjidhjes së kësaj kërkesë sipas Rregullores së cekur. Si pasojë, secila prej këtyre shitjeve është lidhur në shkelje të neneve 5.1 dhe 5.2 të REG/UNMIK/2000/60 dhe është e pavlefshme. Si rrjedhojë, banesat lëndore mbeten në pronësinë e “pronarit të parë”. Neni 4 kështu bëhet i aplikueshëm në këtë kërkesë”.

33. Në një datë të papërcaktuar, banuesi faktik i banesës, A.G., parashtrori kërkesë për rishqyrtim të vendimit të KKPB -së, të 31 marsit 2006, si një e ashtuquajtur “palë e interesuar”.
34. Më 11 dhjetor 2006, KKPB -ja nxori vendimin grupor HPCC/REC/81/2006, me të cilin ishte refuzuar kërkesa për rishqyrtim dhe ishte vërtetuar vendimi i shkallës së parë. Në paragrafin 50 të vendimit, KKPB -ja adresoi pretendimet që kanë të bëjnë me të drejtat e parashtrueses së dytë (të referuar si "palë e paditur" në citatin e mëposhtëm) dhe deklaroi, *inter alia*, se:

“50. Në kërkesat nr. DS603997 & DS500011, paraqitësi i kërkesës është palë e interesuar e cila nuk ka marrë pjesë në procedurën e shkallës së parë. Në atë procedurë, paraqitësit të kërkesës së kategorisë A i është miratuar riposedimi, ndërsa kërkesa konkurrenente e kategorisë C është refuzuar. Paraqitësi i ankesës pretendon se ai e ka fituar të drejtën e pronësisë mbi pronën në fjalë në bazë të kontratës së shitblerjes të cilën e ka lidhur me paraqitësin e kërkesës së kategorisë C. Paraqitësi i ankesës gjithashtu pretendon, pa dëshmi, se i padituri respektivisht paraqitësi i suksesshëm i kërkesës së kategorisë A nga procedura e shkallës së parë, nuk e ka humbur të drejtën e tij të pronësisë për shkak të diskriminimit por për shkak se është pushuar nga puna sepse nuk ka pasur kualifikime për inxhinier të makinerisë. Komisioni i shqyrtoi provat e prezantuara nga ty dyja palët dhe konkludon se prona në fjalë i është ndarë paraqitësit të kërkesës së kategorisë C edhe pse procedura administrative për ndarjen e pronës ende nuk është përfunduar. Për këtë arsye, paraqitësi i kërkesës së kategorisë C është vendosur në banesë në mënyrë të paligjshme sepse nuk e ka poseduar aktvendimin e kërkuar mbi ndarjen dhe kontratën e shfrytëzimit. Këto dokumente janë lëshuar pas vendosjes së tij në pronë. Rrethanat e dhëna gjithashtu tregojnë për diskriminimin e bërë kundër paraqitësit të kërkesës së kategorisë A. Rrjedhimisht, Komisioni konfirmon gjetjen e tij se i padituri e ka humbur pronën në fjalë për shkak të diskriminimit”.

35. Më 14 gusht 2008, parashtruesja e dytë dorëzoi një kërkesë në Agjencinë Kosovare të Pronës, si pasardhëse juridike e DÇPB -së, duke kërkuar përmbarrimin e vendimeve të KKPb-së, me të cilat vërtetohet statusi i saj i kategorisë A dhe kthimin e të drejtës së shfrytëzimit të banesës.
36. Më 4 shtator 2008, AKP-ja me shkresën (Ref:02044/08/bi) iu përgjigj parashtrueses së dytë të kërkesës, si në vijim:

“Dëshirojmë të vërtetojmë pranimin e kërkesës tuaj për rikthimin e posedimit të 14 gushtit 2008, në lidhje me pronën e cila është objekt në kërkesë (HPCC/D/252/2006, të 31 marsit 2006). Me këtë ju njoftojmë se në procedurën e shkallës së parë Komisioni lëshoi një urdhër duke ju rikthyer posedimin e pronës kontestuese (HPCC/D/252/2006, të 31 marsit 2006). Por, pala tjetër ka paraqitur kërkesë pranë Komisionit të Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore (në tekstin e mëtejme: DÇPB) duke kërkuar rishqyrtimin e vendimit të shkallës së parë. KKPb-ja refuzoi këtë kërkesë për rishqyrtim dhe vërtetoi vendimin e saj të shkallës së parë. Gjithashtu, ju kemi njoftuar se urdhri i Komisionit hyn në fuqi nga data kur DÇPB -ja përcakton shumën e cila duhet të paguhet për banesat nga ana e parashtruesit të kërkesës, në përputhje me nenin 4.2 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60.

Megjithatë, ende nuk është përcaktuar procedura apo përqindja e kompensimit për këtë lloj të kërkesave që hyjnë në grupin e kompensimit të ndërsjellë. AKP-ja e cila ka trashëguar përgjegjësitë e DÇPB -së do t’ju informojë me kohë në lidhje me procedurën e kompensimit dhe më pastaj prona do të ju kthehet në posedim [...]”.

37. Më 23 shkurt 2012, parashtruesja e dytë iu drejtua përsëri me një shkresë të re AKP-së, duke kërkuar përmbarrimin e Vendimit HPCC/REC/81/2006 të 11 dhjetorit 2006.
38. Më 5 mars 2012, AKP-ja me një shkresë të re (Ref. 00327/12/fk/II) iu përgjigj parashtrueses së dytë në mënyrë pothuajse identike si në shkresën e parë të saj (Ref. 02044/08/bi), të 4 shtatorit 2008. Lidhur me mënyrën e përcaktimit të kompensimit që duhet të bëhet, AKP-ja theksoi se:

“AKP-ja ka aprovuar kriteret dhe procedurën e kompensimit si dhe ka bërë përpjekje për të siguruar fondet adekuate për zbatimin e dispozitave të nenit 4 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60 dhe vendimeve të KKPb-së lidhur me këtë lloj të kërkesës, por deri më tani nuk kanë arritur të sigurojnë fondet e nevojshme. AKP-ja do të vazhdojë të këmbëngulë për sigurimin e fondeve të nevojshme për zbatimin e programit të kompensimit. Sa më shpejt që kjo të arrihet, Agjencia do të ju kontaktojë në lidhje me zbatimin e vendimit të Komisionit”.

39. Më 28 gusht 2012, parashtruesja e dytë e kërkesës iu drejtua me një shkresë koordinatorit të Misionit të EULEX-it për çështje pronësore, në të cilën kërkoi që EULEX-i t’i shfrytëzojë kompetencat e veta dhe ta përshpejtojë procedurën

në AKP, me qëllim që të përmbahet Vendimi HPCC/REC/81/2006, i 11 dhjetorit 2006.

40. Më 20 shtator 2012, koordinatori i Misionit të EULEX-it për çështje pronësore iu përgjigj parashtrueses së dytë të kërkesës. Në përgjigje thuhet:

*“[...] Në lidhje me ankesën tuaj, dëshirojmë të theksojmë se me nenin 22 të Kushtetutës së Kosovës është parashikuar se Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore dhe Protokollat e saj (KEDNJ) janë drejtpërdrejt të zbatueshme në Kosovë.
[...]*

Përveç kësaj, ju këshillojmë që me praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut është vërtetuar se ekzekutimi i ndonjë vendimi të marrë nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme duhet të konsiderohet si pjesë përbërëse e së drejtës për shqyrtim të drejtë publik.

Prandaj, nëse ju konsideroni se e drejta juaj kushtetuese për shqyrtim të drejtë publik, duke përfshirë edhe ekzekutimin e vendimit të marrë në dobinë tuaj, është shkelur për shkak të lëshimeve të institucioneve relevante të sundimit të ligjit në Kosovë për të ekzekutuar vendimin e lartpërmendur, atëherë ju këshillojmë që ju keni të drejtë të parashtroni ankesë pranë Gjykatës Kushtetuese të Kosovës me qëllim të mbrojtjes të së drejtave tuaja pronësore”.

41. Më 13 shtator 2012, parashtruesja e dytë dorëzoi një kërkesë tek Institucioni i Avokatit të Popullit të Kosovës, me qëllim të mbrojtjes së të drejtave të saj dhe të përshpejtimin të procedurës së përmbahimit të vendimeve të KKPB-së. Kjo kërkesë ishte regjistruar nën numrin 388/2012, dhe më 21 shtator 2012, ajo u deklarua e pranueshme nga Institucioni i Avokatit të Popullit.
42. Më 22 korrik 2013, parashtruesja e dytë iu drejtua përsëri AKP-së, me qëllim të njoftimit të tyre për vdekjen e burrit të saj dhe për të përsëritur kërkesën e saj për ekzekutimin e vendimeve të KKPB-së, duke i njohur asaj statusin e kategorisë A dhe të drejtën e kthimit të banesës në Pejë. Nuk ka asnjë shënim në shkresa për ndonjë përgjigje nga AKP-ja në këtë letër.
43. Më 24 korrik 2013, Institucioni i Avokatit të Popullit informoi parashtruesen e dytë lidhur me rezultatet e hetimit. Institucioni i Avokatit të Popullit thekson, *inter alia*, se:

*“Më 31 janar 2013, Avokati i Popullit ka pranuar një përgjigje nga AKP-ja, ku theksohet se kërkesa e z. Tus është duke pritur ekzekutimin nga ana e AKP-së, si dhe që Agjencia së bashku me Qeverinë e Kosovës dhe donatorët bën përpjekje për krijimin e fondeve për zbatimin e këtyre vendimeve, por që ata aktualisht nuk janë në gjendje të përcaktojnë datën kur vendimi në lidhje me kërkesën e z. Tus do të ekzekutohet.
[...]*

Duke pasur parasysh se rasti i z. Tus është zgjidhur në përputhje me nenin 20 pika 1.3 të Ligjit për Avokatin e Popullit, nr. 03/L-195, Avokati i Popullit ka vendosur të ndërpresë hetimin në këtë rast.”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

44. Si parashtruesi i parë ashtu edhe parashtruesja e dytë e kërkesës pretendojnë që në sistemin ekzistues ligjor të Kosovës, nuk ekziston mjetei efektiv juridik mbi bazën e të cilit do të ishte e mundur të parandalohet shkelja e mëtutjeshme e të drejtave të garantuara me Kushtetutë në rastet në fjalë (përveçse t'i drejtohen Gjykatës Kushtetuese të Kosovës), dhe i cili do të kishte ofruar zhdëmtim të drejtë për zvarritjen e pabazuar të procedurës së përmbarimit të vendimeve të KKPB -së, në pajtim me nenin 1.4. të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60.
45. Ty dy parashtruesit e kërkesës i drejtohen Gjykatës me kërkesën:
- I. Që Gjykata t'i deklarojë kërkesat të pranueshme.*
- II. Që Gjykata të vërtetojë shkeljet e lartpërmendura të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të bëra në dëm të të dy parashtruesve:*
- *Neni 24 [Barazia para Ligjit]*
 - *Neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]*
 - *Neni 32 [E Drejta për Mjete Juridike]*
 - *Neni 46 [Mbrojtja e Pronës]*
 - *Neni 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave]*
46. Si dhe shkeljet e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe protokollet e saj:
- a) E drejta për një proces të rregullt nga neni 6 paragrafi 1 i Konventës, b) E drejta për zgjidhje efektive nga neni 13 i Konventës, c) E drejta e gëzimit paqësor të pasurisë nga neni 1 i Protokollit I të Konventës, d) E drejta e gëzimit të së drejtave dhe lirive nga Konventa pa diskriminim mbi çfarëdo baze nga neni 14 i Konventës, e) E drejta për shtëpi dhe jetë familjare nga neni 8 i Konventës.
47. Parashtruesi i parë gjithashtu kërkon: *“Që në bazë të shkeljeve të vërtetuara të të drejtave të garantuara me Kushtetutë dhe me ligjet të më kompensohet dëmi material dhe jo-material”.*
48. Parashtruesja e dytë, gjithashtu kërkon *“që Gjykata të urdhërojë AKP-në që URGJENTISHT të mundësojë zbatimin e vendimit të saj – dëbimin e shfrytëzuesit të paligjshëm dhe mundësimin e hyrjes në posedim të banesës për bartësin ligjor të së drejtës së shfrytëzimit – parashtruesin e kësaj kërkesë”.*

Dispozita relevante ligjore

49. RREGULLORJA E UNMIK-UT NR. 2000/60, e 31 tetorit 2000, MBI KËRKESAT PRONËSORE DHE BANESORE DHE RREGULLAT E PROCEDURËS DHE TË PROVAVE TË DREJTORISË PËR ÇËSHTJE PRONËSORE DHE BANESORE SI DHE TË KOMISIONIT PËR KËRKESA PRONËSORE DHE BANESORE

Neni 4

RIKTHIMI I TË DREJTËS SË BANIMIT NË BANESA SHOQËRORE TË HUMBURA SI PASOJË E DISKRIMINIMIT

4.1 Ky nen vlen për çfarëdo të drejte banimi në banesat shoqërore, të cilat janë anuluar si pasojë e diskriminimit.

4.2 Si përjashtim nga neni 3.3, përkitazi me një banesë shoqërore të cilën pastaj e ka blerë pronari aktual nga dhënësi i banesës në shfrytëzim, sipas Ligjit për banim (më tej: “pronari i parë”), do të vlejné rregullat e mëposhtme:

(a) Paraqitësi i kërkesës ka të drejtë pronësie mbi banesën pasi t’ia ketë paguar Drejtorisë:

(i) Çmimin e blerjes së banesës, i cili figuron në kontratën e shitjes të bërë nga pronari i parë, ose

(ii) Çmimin me të cilin paraqitësi i kërkesës do të kishte pasur të drejtë ta blinte banesën, sipas Ligjit mbi banesat, sikur të mos kishte diskriminim (çfarëdo çmimi të cilin Drejtoria e vlerëson si më të vogël), plus një përqindje të vlerës aktuale të banesës në treg, të përcaktuar nga Drejtoria, si dhe koston e çdo përmirësimi që ka bërë në banesë pronari i parë.

(b) Për ta gëzuar të drejtën e kthimit në lloj, paraqitësi i kërkesës duhet t’ia paguajë Drejtorisë shumën nga paragrafi 4.2(a) në afat prej 120 ditësh pas vendimit të Komisionit për të drejtën e kthimit. Me kërkesë të paraqitësit të kërkesës, Drejtoria mund ta zgjasë afatin deri në 120 ditë të tjera, nëse paraqitësit të kërkesës kjo do t’i shkaktonte vështirësi financiare. Me të paguar të kësaj shume, Komisioni lëshon vendimin me anë të të cilit paraqitësi i kërkesës shpallet pronar i banesës.

(c) Paratë e paguara në pajtim me paragrafin 4.2 (b) i mban Drejtoria në një fond të besuar. Pronarit të parë, i cili shpronësohet nga banesa, pas parashtrimit të kërkesës në bazë të këtij neni Drejtoria ia kompenson shumën nga fondi i besuar, të cilën ai/ajo e ka paguar për blerjen e banesës dhe një përqindje nga vlera aktuale e banesës në treg, të përcaktuar nga Drejtoria, si dhe shpenzimet e çfarëdo përmirësimi që ai/ajo e ka bërë në banesë. Çdo detyrim i mbetur i pronarit të parë sipas Ligjit mbi banesat anulohet.

4.3 Përjashtimisht nga dispozitat e nenit të mësipërm, asnjë person, të drejtat e të cilit janë shkelur nga vendimi i Komisionit që përcakton kthimin në lloj nuk ka të drejtë në kurrfarë kompensimi.

4.4 Çdo paraqitës i kërkesës për të cilin Komisioni vlerëson se ka të drejtë në rikthimin e banesës shoqërore, por të cilit nuk i është caktuar kthimi në lloj në pajtim me nenin 4.2, i lëshohet një certifikatë nga Drejtoria në të cilën shënohet vlera aktuale e banesës në treg dhe gjendja e saj aktuale, duke zbritur këtu shumën të cilën paraqitësi i kërkesës do të duhej ta paguante për blerjen e banesës sipas Ligjit mbi banesat. Drejtoria i cakton rregullat për përcaktimin e këtyre shumave dhe të shumave të theksuara në nenin 4.2 (a) dhe (c).

4.5 Çdo person me certifikatë të lëshuar sipas nenit 4.4 të mësipërm ka të drejtë në kompensim të arsyeshëm, të barabartë me shumën e shënuar në certifikatë, e cila paguhet nga fondet që mund të grumbullohen në Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës ose në çdo fond të krijuar për këtë qëllim prej kësaj rregulloreje. Mënyra e llogaritjes dhe e pagesës do të përcaktohen me akt të veçantë juridik.

Pranueshmëria e kërkesës

50. Në mënyrë që Gjykata të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesve, ajo duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesit e kërkesës i kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
51. Në lidhje me kërkesat e parashtruesve, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili përcakton: *„Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”*.
52. Në këtë kontekst, parashtruesit e kërkesës i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike, të parapara me ligj dhe në mungesë të ndonjë mjeti tjetër efektiv në dispozicion, ata iu drejtuan Gjykatës Kushtetuese me kërkesën për përmbarimin e Vendimeve të tyre përkatëse të Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore, përkatësisht Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007, të 19 janarit 2007, dhe Vendimit nr. HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006.
53. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 49 të Ligjit, i cili përcakton se: *„Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht”*.
54. Gjykata në këtë rast dëshiron të theksojë se kriteri për dorëzimin e kërkesës brenda afatit prej 4 (katër) muajve nuk vlen në rastin e mospërmbarimit të vendimeve nga autoriteti publik (Shih, *mutatis mutandis*, *Iatridis kundër Greqisë*, nr. 59493/00, GJEDNJ, Aktgjykimi i 19 tetorit 2000). GJEDNJ-ja

thekson në mënyrë eksplicite se në një situatë të ngjashme, që paraqitet në rastin e *Iatridis* kundër *Greqisë*, rregulli i afatit kohor nuk vlen në rastin kur ekziston refuzimi i ekzekutivit që të pajtohet me vendimin konkret.

55. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili përcakton se: „*Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij/saj të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar, dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj*”.
56. Sa i përket përmbushjes së këtij kriteri, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës kanë treguar saktësisht se cilat të drejta kushtetuese pretendojnë se u janë shkelur me mospërmbarimin e vendimeve të KKPB-së në rastet e tyre.
57. Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës mund të pretendojnë në mënyrë legjitime të jenë viktimat të mospërmbarimit të vendimeve të KKPB-së.
58. Si përmbledhje, Gjykata konsideron se parashtruesit e kërkesës janë palë të autorizuar; i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike; e kanë përmbushur kërkesën e dorëzimit të kërkesës brenda afatit si rezultat i situatës së vazhdueshme dhe se i kanë sqaruar me saktësi shkeljet e pretenduara të të drejtave dhe lirive, si dhe i janë referuar praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së në lidhje me realizimin e të drejtave të tyre për gëzimin dhe posedimin e pronës.
59. Pasi që parashtruesit e kërkesës i kanë përmbushur kriteret procedurale sipas Kushtetutës, Ligjit dhe Rregullores së punës, Gjykata konsideron se kërkesa është e pranueshme për shqyrtim meritor.

Meritat e kërkesës

60. Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës pretendojnë shkelje të të drejtave kushtetuese të garantuara me nenin 3 [Barazia para Ligjit], nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike], nenin 46 [Mbrojtja e Pronës], nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut], nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] dhe me nenet relevante të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, nenin 6 paragrafi 1 [E Drejta për një proces të rregullt], nenin 13 [E drejta për zgjidhje efektive], nenin 14 [Ndalimi i diskriminimit], nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së [Mbrojtja e pronës].
61. Gjykata në këto raste do të shqyrtojë meritat e kërkesës në bazë të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së, nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, si dhe të nenit 54 të Kushtetutës [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave].

Sa i përket shkeljes së pretenduar të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm

62. Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës kryesisht pretendojnë se zvarritja dhe mospërmbarimi i Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007, të 19 janarit 2007, dhe Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, shkelin të drejtat e tyre për gjykim të drejtë.

63. Në këtë kuptim, Gjykata i referohet nenit 31 të Kushtetutës, i cili përcakton:
1. *„Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike”.*
 2. *„Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj”.*
64. Përveç kësaj, neni 6.1 [E Drejta për një proces të rregullt] i KEDNJ-së, parasheh:
- „Në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile..., çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj”.*
65. Për më tepër, Gjykata i referohet nenit 54 të Kushtetutës, i cili parasheh:
- „Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur”.*
66. Në rastet konkrete, sipas Rregullores së UNMIK-ut 2006/50, të ndryshuar dhe plotësuar me Ligjin Nr. 03/L-079 të Republikës së Kosovës, Gjykata konstaton se AKP-ja është organ i vetëm përgjegjës dhe kompetent për përmbarimin e vendimeve të KKPB-së dhe vendimeve të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës të AKP-së. Ky fakt është konfirmuar edhe nga përfaqësuesit e AKP-së, të cilët morën pjesë si palë në dëgjimin publik, të mbajtur më 10 mars 2014, në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, në Rastin nr. KI187/13.
67. Sa i përket parashtruesit të parë, Gjykata vëren që me Vendimin e KKPB -së, nr. HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007, atij i është njohur e drejta e parashtruesit të kategorisë C dhe, rrjedhimisht, atij i takojnë të gjitha të drejtat e parapara me Rregulloren e UNMIK-ut 2000/60, nenin 4.2, nën c, ku, *inter alia*, thuhet:
- „[...] Parashtruesi i kërkesës së kategorisë C që humbi të drejtën e pronësisë mbi banesën, sipas dispozitave të këtij neni ka të drejtë të kërkojë nga Drejtoria që ti paguhet si kompensim një sasi të cilën ai ose ajo e ka paguar për blerjen e banesës, përqindjen e vlerës së banesës në treg, siç është përcaktuar nga Drejtoria, si dhe shpenzimet e rinovimeve të mundshme që ai ose ajo ka investuar në banesë [...]”.*
68. Prandaj, Gjykata vërtetoi në mënyrë të pakontestueshme se parashtruesit të parë, me Vendimin e KKPB -së, nr. HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007, i është njohur e drejta e kompensimit, të cilën ai ende nuk e ka realizuar

përkundër skadimit të të gjitha afateve të arsyeshme, të lidhura me të drejtën për gjykim të drejtë.

69. Sa i përket parashtrueses së dytë, Gjykata vëren se me Vendimin e KKPB -së nr. HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, asaj i është njohur e drejta e parashtruesit të kategorisë A dhe rrjedhimisht asaj i takuan të gjitha të drejtat të cilat i ka fituar mbi këtë bazë, e të cilat parashihen me Rregulloren e UNMIK-ut 2000/60, nenin 4.2, nën a.
70. Prandaj, Gjykata pas shqyrtimit të Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, vërtetoi në mënyrë të pakontestueshme se parashtrueses së dytë i është njohur e drejta e shfrytëzimit të banesës në fjalë, të cilën ajo mund ta realizojë pasi që ta paguajë shumën e përcaktuar nga DÇPB (tani AKP), të gjitha këto në afat prej 120 ditësh, siç parashihet me Rregulloren e UNMIK-ut 2000/60, nenin 4.2, nën a, ku thuhet:

“(a) Paraqitësi i kërkesës ka të drejtë pronësie mbi banesën mbasi t’ia ketë paguar Drejtorisë:

(i) Çmimin e blerjes së banesës, i cili figuron në kontratën e shitjes të bërë nga pronari i parë, ose

(ii) Çmimin me të cilin paraqitësi i kërkesës do të kishte pasur të drejtë ta blente banesën, sipas Ligjit mbi banesat, sikur të mos kishte diskriminim (qfarëdo çmimi të cilin Drejtorja e vlerëson si më të vogël), plus një përqindje të vlerës aktuale të banesës në treg, të përcaktuar nga Drejtorja, si dhe koston e çdo përmirësimi që ka bërë në banesë pronari i parë.

....”

71. Duke kërkuar përmbarimin e këtyre vendimeve, parashtruesit e kërkesës iu drejtuan disa herë me shkrim AKP-së, si pasardhëses juridike të DÇPB -së, me kërkesë për përmbarimin e vendimeve të lartpërmendura. Përveç kësaj, parashtruesi i dytë iu drejtua edhe institucioneve të tjera të Republikës së Kosovës. Parashtruesit e kërkesës janë përpjekur vazhdimisht që të drejtën e tyre ta realizojnë në rrugë institucionale, por këtë as pas më shumë se 7 (shtatë) vitesh nuk e kanë arritur.
72. Lidhur me këtë, Gjykata thekson se do të ishte e pakuptimtë nëse sistemi ligjor i Republikës së Kosovës do të lejonte që një vendim gjyqësor i formës së prerë, të mbetej i paefektshëm në dëm të një pale. Interpretimi i neneve të lartpërmendura në mënyrë ekskluzive ka të bëjë me qasjen ndaj Gjykatës. Prandaj, joefektshmëria e procedurave dhe moszbatimi i vendimeve prodhojnë efekte të cilat na sjellin para situatave që nuk janë në përputhje me parimin e sundimit të ligjit (neni 7 i Kushtetutës), parim të cilin autoritetet e Kosovës janë të obliguara ta respektojnë (Shih, *Vendimin e GJEDNJ-së në rastin Romoshov kundër Ukrainës, parashtrës nr. 67534/01, Aktgjykimi i 25 korrikut 2004*).
73. Gjykata konsideron se përmbarimi i një vendimi të marrë nga një gjykatë duhet shikuar si pjesë përbërëse e të drejtës për gjykim të drejtë, e drejtë kjo e

- garantuar me nenet e lartpërmendura (Shih, rastin *Hornsby kundër Greqisë*, Aktgjykimi i GJEDNJ i 19 marsit 1997, raportet 1997-11, f. 510, para. 40). Në rastin konkret, parashtruesit e kërkesës nuk do të duhej të ishin privuar nga përfitimi i vendimeve të formës së prerë, që ishin marrë në favor të tyre.
74. Asnjë autoritet nuk mund të arsyetojë moszbatimin e vendimeve me qëllim të fitimit të rishikimit dhe rishqyrtimit të freskët të rastit (Shih: *Sovtransavto Holding kundër Ukrainës*, nr. 48553, § 72, ECHR 2002-VII, si dhe *Ryabykh kundër Rosisë*, nr. 52854/99, § 52, ECHR 2003-IX).
 75. Autoritetet kompetente e kanë për obligim që të organizojnë një sistem efikas për zbatimin e vendimeve, që janë efektive në kuptimin ligjor dhe atë praktik, si dhe duhet të sigurojnë zbatimin e tyre në kohë të arsyeshme, pa vonesa të panevojshme (Shih, *Pecevi kundër Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë*, nr. 21839/03, 6 nëntor 2008, *Martinovska kundër Ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë*, nr. 22731/02, 25 shtator 2006).
 76. Gjykata thekson se nuk është detyrë e saj të përcaktojë se cila është mënyra më e përshtatshme që AKP-ja, në kuadër të kompetencave që ka, t'i gjejë mekanizmat efikas të natyrës ekzekutive, në kuptim të përmbushjes së plotë të detyrimeve që përcaktohen me ligj dhe me Kushtetutë. Megjithatë, çdo individ gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me Kushtetutë ose me ligj (Shih, nenin 54 të Kushtetutës). Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se Rregullorja e UNMIK-ut 2000/60 në nenin 4.2 nën c, kishte paraparë krijimin e një fondi (Shih, paragrafin 63 pika 5) si një prej mekanizmave të mundshëm për përmbarimin e vendimeve të veta (c) “*Paratë e paguara në pajtim me paragrafin 4.2 (b) i mban Drejtoria në një fond të besuar [...]*”.
 77. Gjykata në bazë të shqyrtimit të Raportit vjetor për punën e Agjencisë Kosovare të Pronës të vitit 2013, në faqen 24, në kapitullin 5.B. *Zbatimi i Skemës së Kompensimit*, ku thuhet “[...]se me qëllim të financimit të pagesës është krijuar një fond i posaçëm në kuadër të Ministrisë së Financave të Republikës së Kosovës”.
 78. Gjykata dëshiron të theksojë se në Rastin KI187/13, tashmë është marrë me vlerësimin e kushtetutshmërisë së mospërmbarimit të vendimeve të KKPB-së dhe se më 1 prill 2014, nxori aktgjykimin në të cilin konstatoi se ka pasur shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së dhe nenit 54 të Kushtetutës, si dhe shkelje të së drejtës së parashtruesve të kërkesës për gëzimin paqësor të pronës së tyre, të garantuar me nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të GJEDNJ-së (Shih, *Rastin KI187/13 N. Jovanović, Vlerësimi i kushtetutshmërisë së mospërmbarimit të Vendimit të Kolegjit të ankesave të Gjykatës Supreme, GSK-KPA-A-001/12, të 8 majit 2012, dhe të Vendimit të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës nr. HPCC/D/A/114/2011, të 22 qershorit 2011*).
 79. Gjykata konsideron se kompleksiteti i krijimit të një sistemi të akteve nënligjore dhe fondeve për përmbarimin e vendimeve në përputhje me nenin 4 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/60 ka mundur të arrihet në një periudhë prej

14 (katërbëdhjetë) vitesh, dhe me shtyrjen e mëtutjeshme nuk mund të gjendet një arsye e vlefshme me të cilën do të arsyetohej moszbatimi i masave ligjore të cilat janë vendosur me mandatin, së pari të DÇPB -së, dhe më vonë të AKP-së.

80. Prandaj, barra e mospërmbarimit dhe mosgjetyes së mekanizmave përkatës për përmbarimin e këtyre dy vendimeve të formës së prerë, Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007, dhe Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, bie vetëm mbi AKP-në. Mungesa e mekanizmave implementues të këtij institucioni, në asnjë mënyrë nuk duhet të jetë arsye për mohimin e të drejtës së parashtruesve të kërkesës për gëzimin e pronës.
81. Prandaj, Gjykata është e mendimit se AKP-ja, si pasardhëse juridike e DÇPB -së, në aspektin e të drejtave dhe obligimeve të marra përsipër, e ka edhe obligimin që t'i përmbarojë vendimet e KKPB -së, si dhe të gjitha pretendimet e trashëguara që janë krijuar gjatë mandatit të DÇPB -së, dhe të cilat në pajtim me ligjin kanë kaluar si obligim në AKP.

Sa i përket shkeljes së pretenduar të së drejtës për mbrojtje të pronës

82. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se ka pasur edhe shkelje të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.

Neni 46 [Mbrojtja e Pronës] i Kushtetutës parasheh:

- 1) *“E drejta e pronës është e garantuar.*
- 2) *Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.*
- 3) *Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona (...)*

[...]

Neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, parasheh:

„Çdo preson fizik apo juridik ka të drejtën të gëzojë në mënyrë paqësore zotërimet e tij. Askush nuk do të privohet nga zotërimet e veta përveçse në interes të publikut dhe kur është subjekt i kushteve të përcaktuara me ligj e sipas parimeve të përgjithshme të të drejtës ndërkombëtare.

Dispozitat e mësipërme, sidoqoftë, nuk do të cenojnë në asnjë mënyrë të drejtën e një Shteti për të zbatuar ligjet, të cilat i vlerëson si të nevojshme për kontrollin e përdorimit të pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm apo për të siguruar pagesën e taksave e kontributeve apo gjobave të tjera”.

83. Sa i përket shkeljes së pretenduar e cila ka të bëjë me mbrojtjen e pronës, Gjykata konstaton se vendimi i KKPB-së përbën pritje legjitime për parashtruesit e kërkesës, se të njëjtit e kanë të drejtën mbi atë pronë. Prandaj, parashtruesit e kërkesës kanë të drejtë ta gëzojnë në mënyrë paqësore atë

pronë, ashtu siç garantohet me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane. Në këto rrethana, atyre iu është mohuar e drejta e gëzimit dhe posedimit të pronës (Shih, *mutatis mutandis*, *Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës Çeke* (dec.), nr. 39794/98, para. 73, GJEDNJ 2002-VII).

84. Prandaj, Gjykata konstaton se si pasojë e mospërmbartimit të vendimeve të HPCC/REC/91/2007 dhe HPCC/REC/81/2006, parashtruesve të kërkesës u është mohuar e drejta për gëzimin paqësor të pronës së tyre, duke shkelur nenin 46 të Kushtetutës, dhe nenin 1, Protokollit 1, të KEDNJ-së.

PËRFUNDIM

85. Si përfundim, mospërmbartimi i vendimeve të KKPB-së nga AKP-ja dhe dështimi i autoriteteve kompetente të Republikës së Kosovës për të siguruar mekanizma efikas për përmbartimin e vendimit të formës së prerë, është në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit dhe përbën shkelje të të drejtave themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë.
86. Në këto rrethana, Gjykata konkludon se mospërmbartimi i vendimeve të formës së prerë, Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007, dhe Vendimit nr. HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së dhe të nenit 54 të Kushtetutës.
87. Për më tepër, Gjykata konstaton se parashtruesit e kërkesës, nga zvarritja dhe mospërmbartimi i Vendimit nr. HPCC/REC/91/2007 të 19 janarit 2007, dhe Vendimit HPCC/REC/81/2006, të 11 dhjetorit 2006, janë privuar pa të drejtë nga e drejta në pronën e tyre. Në këtë mënyrë janë shkelur të drejtat e parashtruesve të kërkesës për të gëzuar në mënyrë paqësore pronën e tyre, të garantuara me nenin 46 të Kushtetutës dhe nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 56 (1) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 4 gusht 2015, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të pranueshme;
- II. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së;
- III. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 54 të Kushtetutës;
- IV. TË KONSTATOJË se ka pasur shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së;
- V. DEKLARON se Vendimi nr. HPCC/REC/91/2007 i 19 janarit 2007, dhe Vendimi nr. HPCC/REC/81/2006, i 11 dhjetorit 2006 duhet të përmbarohen nga Agjencia Kosovare e Pronës (AKP);
- VI. URDHËRON Agjencinë Kosovare të Pronës (AKP) që në pajtim me rregullin 63 të Rregullores së punës të Gjykatës, ta njoftojë Gjykatën Kushtetuese sa më shpejt që të jetë e mundur, por jo më vonë se 6 (gjashtë) muaj, lidhur me masat e ndërmarra për ta zbatuar Aktgjykimin e kësaj Gjykate;
- VII. T'UA KUMTOJË këtë Aktgjykim palëve;
- VIII. TA PUBLIKOJË këtë Aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IX. Ky Aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Snezhana Botusharova

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

